

mehrerer Gläubiger« (§§y 486 čís. 1, 486 a) a »die Gläubiger oder ein Teil« (§§ 205 a) a 486 čís. 2). Počiná si tak patrně v úmyslu, by nastaly pochybnosti o tom, zda předpokládá skutková podstata toho kterého deliktu více věřitelů čili nic, a používá proto v případech, ve kterých klade důraz na mnohost věřitelů, úplně jasného výrazu: »der Schuldner mehrerer Gläubiger«. Nelze také nahlédnouti, z jakých příčin by zákonodárce v případě podvodného úpadku zacházel s dlužníkem jediného věřitele jinak, než s dlužníkem více věřitelů. Námitka, že s poškozením jediného věřitele bývá pravidelně spojeno menší nebezpečí pro hospodářství, než s poškozením více věřitelů, pozbývá významu uvážením, že poškození jediného věřitele, na př. banky, může míti v zápětí stejné nebo často větší nebezpečí pro hospodářství, nežli poškození více věřitelů malým obchodníkem o částky poměrně nepatrné. Namítá-li stěžovatel, že tu není skutkové podstaty §u 199 f) tr. zák., ježto nebylo zjištěno, že tu jde »o podvodné srozumění«, stačí ho poukázati na § 205 a) tr. zák., který v sobě zahrnuje sice až na vyloučení prodloužení úvěru veškeré skutkové podstaty zrušeného §u 199 f) tr. zák., ale nevyžaduje, by pachatel, zmaňuje nebo ztenčuje uspokojení svých věřitelů způsobem, tam vylíčeným, jednal v podvodném srozumění s osobou třetí.

Bezpodstatnou jest též výtká, opírající se o důvod čís. 5 §u 281 tr. ř., věcně uplatňující čís. 10 §u 281 tr. ř., že tu jde o skutkovou podstatu přečinu §u 1. zákona o maření exekuce, ježto stěžovatel prý nezmařil a také nechtěl zmařiti úplně uspokojení své věřitelky, jelikož měla ještě v držení jako zástavu lombardní válečné půjčky, ohledně kterých nalézací soud ani nezjišťuje, že jsou úplně bezcenné. Stěžovatel přehlíží, že dle §u 205 a) tr. zák. dopouští se tohoto zločinu též, kdo uspokojení svého věřitele jen ztenčuje. Ztenčení však může spočívat také v tom, že věřitel nebyl uspokojen úplně, nebo včas, nebo správným způsobem. Že v tomto případě šlo při nejmenším o ztenčení uspokojení jediné věřitelky, o tom nemůže býti podle zjištěného děje pochybností a stížnost sama toho nepopírá. Ježto vzhledem k tomu, že zjištěná škoda převyšuje 2.000 Kč, ustanovení §u 205 a) tr. zák., stanovící trest žaláře od 6 měsíců, jest mírnějším ustanovení §§ů 197, 200, 203 tr. zák., ohrožujících pachatele trestem těžkého žaláře od 5 do 10 let, jsou tu veškeré podmínky zmatečnosti dle §u 281 čís. 10 tr. ř.

Čís. 1511.

Je tu vyvíňující důvod dle §u 2 písm. c) tr. zák., bylo-li vědomí obžalovaného následkem hypnosy úplně zrušeno.

Přibrání znalců ku posouzení hypnosy pachatelovy (§ 126 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 21. února 1924, Kr II 174/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 25. listopadu 1922, jímž byl obžalovaný po-

dle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin krádeže dle §§ů 171, 173 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu své stolice, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d u.

Odůvodněna jest zmateční stížnost veřejného obžalobce, pokud uplatňuje zmatek dle §u 281 čís. 9 b) tr. ř., správně 9 a) §u 281 tr. ř. Z odstavce rozhodovacích důvodů, podle něhož také úvahy rozsudku o působení hypnosy na morální odpor a vědomí hypnotisovaného vedly soud k tomu, že za daného stavu věci rozhodl se jednati dle zásady »in dubio mitius«, zdá se vysvítati, že nalézací soud přes své prohlášení, že nezaujímá stanovisko, že byl prokázán nějaký ze stavů, uvedených v §u 2 písm. a), b), c) tr. zák., přece měl za to, že jest tu možnost, že obžalovaný jednal ve stavu, trestnost jeho vylučujícím, při čemž ovšem nevyjadřuje se jasně, který z vyvíňujících stavů má za prokázány. Podle literatury lékařské i právnické o působnosti hypnosy na osobu hypnotisovanou může přijíti v úvahu při činech, spáchaných v hypnotickém spánku nebo v posthypnotické sugesci, jen důvod trestnost vylučující dle písm. c) §u 2 tr. zák., podle jednotlivých autorů i důvod vyvíňující dle písm. g) téhož §u. Prvý soudce, jak se zdá, uvažoval jednání obžalovaného s obou hledisek. Nasvědčuje tomu jednak výrok jeho, že nabyl přesvědčení, že jest tu možnost, že obžalovaného bylo snad zneužito v hypnose, při níž jeho vůle a morální odpor byly omezeny a cizí vůlí zotročeny (písm. g), jednak vývody, které mluví o tom, že soudce spíše kloní se k názoru znalce Dra S-a, že hypnotisovaný následkem sugesce je v stavu, kde jeho morální odpor je zlomen a jeho vědomí zodpovědnosti takřka uspáno (písm. c). Než první soudce přehlíží, že důvod trestnost vylučující dle §u 2 písm. g) tr. zák. zde nemůže vůbec přijíti v úvahu, ježto předpokládá vždycky duševně normálního pachatele. Neodolatelným donucením jest buď absolutní násilí fyzické, které úplně zrušuje svobodu vůle, nebo t. zv. stav nouze (nátlak psychický). Ten však předpokládá kolisi statků právních, z nichž za daných poměrů lze zachrániti jen jediným porušením neb obětováním druhého. O těchto předpokladech při osobě hypnotisované nelze mluvíti. Ale první soudce nezjišťuje ani předpokladů vyvíňujícího důvodu písm. c) §u 2 tr. zák. Mluví jen o obmezení vůle a morálního odporu a o uspání vědomí (svobody vůle) obžalovaného, nezjišťuje však, že vědomí obžalovaného následkem hypnosy bylo úplně zrušeno, jak toho vyžaduje ustanovení §u 2 písm. c) tr. zák. právě tak, jako vyvíňující důvody písm. a) a b) téhož §u.

Z dosavadních vývodů však plyne, že nalézací soud zamítl neprávem návrh veřejného obžalobce, by byl vyžádán posudek jiných lékařů z oboru psychiatrie, po případě lékařské fakulty, protože posudek Dra S-a jest v rozporu s posudkem soudních lékařů. Rozsudek sám mluví o pochybnostech co do subjektivní stránky a o tom, že přes opačný názor soudních lékařů kloní se spíše k názoru Dra S-a, čímž připouští, že názory soudních lékařů jsou v rozporu s názorem Dra S-a. Podle obsahu protokolu o hlavním přelíčení posudek znalců lékařů je-

vil jen v jediné části vady ve smyslu §u 126 tr. ř., které opětovným slyšením jich byly odstraněny. Co se týče otázky, spáchal-li obžalovaný čin za vinu mu kladený v posthypnotickém spánku, znalci ti souhlasně prohlásili, že je vědecky zjištěno, že člověk ve stavu bezvědomí nebo těžké poruchy vědomí není s to, by provedl čin tak složitý, jaký provedl obžalovaný. Při opětovném slyšení udali též, že posudek jejich opírá se o znalosti jejich, získané přečtením nějaké literatury. Nebylo tedy vůbec předpokladů pro přibrání jiného znalce ve smyslu §u 126 tr. ř. Přibral-li přes to nalézací soud vzhledem k prohlášení soudních lékařů, že se prakticky neobírali hypnosou, znalce profesora na reálce Dra S-a, a tvrdí-li pak tento znalec, jehož znalosti prvý soudce jako laik přezkoumati nemohl, že obžalovaný mohl v posthypnotické sugesci provést čin za vinu mu kladený, ba i složitější, jest posudek ten v rozporu s posudkem soudních lékařů a bylo proto na soudě nalézacím, přibrati ve smyslu §u 126 tr. ř. jiné znalce lékaře z oboru psychiatrie nebo vyžádati si ve smyslu druhého odstavce tohoto §u posudek lékařské fakulty, to tím spíše, že otázka, zdali vůbec možno provést zločin osobami hypnotisovanými bez jejich vědomí, je ve vědecké literatuře sporná, takže nelze pochybovati o tom, že tento případ dlužno pokládati za zvláště důležitý a nesnadný co do úkolů znalců ve smyslu druhého odstavce §u 126 tr. ř. Ježto prvý soudce výslovně uvádí, že úvahy, opírající se o názor znalce Dra S-a, vedly ho k osvobozujícímu rozsudku, je na snadě, že posudek jiných znalců-lékařů nebo lékařské fakulty, souhlasící s posudkem soudních lékařů, mohl míti na rozhodnutí účinek pro obžalobu příznivý, pokud se týče, že zamítnutí návrhu veřejného žalobce mohlo míti účinek pro obžalobu nepříznivý. Veřejný obžalobce vyhradil si ihned po zamítnutí svého návrhu zmateční stížnost ve smyslu druhé věty posledního odstavce §u 281 tr. ř., jsou tu proto všechny předpoklady pro příznivé uplatnění zmatku dle §u 281 čís. 4 tr. ř. Bylo proto odůvodněné zmateční stížnosti vyhověti.

Čís. 1512.

Popírání jsoucnosti Boha nebo božství Vykupitele spadá pod skutkovou podstatu zločinu dle §u 122 a) tr. zák., stalo-li se způsobem rouhavým. »Rouháním« jest rozuměti nevážnost, neúctu, posměch, pohrdání neb opovržení.

Skutková podstata zločinu dle §u 122 b) tr. zák. předpokládá projev opovržení vůči náboženství, přečinu dle §u 303 tr. zák. vůči zařízení církve. Náboženské učení a názory té které náboženské společnosti náleží k náboženství, nikoliv k zařízení církve.

(Rozh. ze dne 22. února 1924, Kr I 301/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných Josefa Ř-y a Augusta H-ého do rozsudku krajského soudu v Čes. Budějovicích ze dne 15. března 1923, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem §u 122 písm. a) tr. zák.